

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **X**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bárto, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 3. 2020, č. j. 19 Az 3/2020 - 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Ladislava Bárty **s e u r č u j e** částkou 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 30. 12. 2019, č. j. OAM-510/LE-BA04-BA04-PS-2019, rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“). Podle § 46a odst. 5 téhož zákona byla doba trvání zajištění stanovena do 15. 4. 2020.

[2] Předmětnému rozhodnutí žalovaného předcházelo zajištění žalobce podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), neboť nevycestoval z území České republiky (dále též „ČR“) v době stanovené rozhodnutím o správním vyhoštění ze dne 25. 10. 2019. Dne 27. 12. 2019 žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany v ČR a poté byl přezajištěn napadeným rozhodnutím.

II.

[3] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), ve které namítal nesprávné a nedostatečné posouzení možnosti uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Krajský soud se ztotožnil se závěry žalovaného, že byly dány okolnosti, které ve svém souhrnu svědčily pro neúčinnost zvláštních opatření. Vycházel z toho, že žalobce nerespektoval právní předpisy ČR a jemu uloženou povinnost vycestovat z území ČR po uložení správního vyhoštění. Žádost o mezinárodní ochranu podal teprve po svém zajištění, kdy se stal výkon správního vyhoštění reálným. Vyhýbal se povinností spojeným s pobytem na území ČR, neboť zde pobýval bez cestovního dokladu, oprávnění k pobytu a nepodnikl žádné kroky k legalizaci pobytu. S ohledem na skutkové okolnosti tak žalovaný dospěl ke správnému závěru, že uplatnění zvláštních opatření by nebylo účinné. Existují-li oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána účelově, není účelem zajištění pouze zabezpečení účasti cizince v řízení o udělení mezinárodní ochrany, ale především zabezpečení jeho dostupnosti pro výkon rozhodnutí o vyhoštění. Je proto namístě zohlednit pobytovou historii žadatele o mezinárodní ochranu. U žalobce nelze při jeho propuštění ze zajištění předpokládat, že by se správním orgánem spolupracoval. Ze správního spisu plyne, že si byl protiprávnosti svého jednání vědom, neprokázal pobytové zázemí ani jiné vazby na území ČR. Zjevný je jeho záměr si co nejdéle pobyt na území ČR prodloužit, což však nedokládá skutečnou snahu o legalizaci pobytu. Rozhodnutí žalovaného je přezkoumatelné a jeho závěry nejsou v rozporu s čl. 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/33/EU (dále též „přijímací směrnice“).

III.

[4] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Setrval na své názoru, že žalovaný nesprávně posoudil využitelnost zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Zajištění bylo zásadním zásahem do jeho osobní svobody, ke kterému nebyly dány důvody, což krajský soud vyhodnotil zcela nesprávně. Od svého zadržení s policií spolupracoval, sdělil údaje nezbytné ke své identifikaci, a přestože žádost o mezinárodní ochranu podal až v reakci na zajištění, má zájem setrvat v ČR, tedy i dodržovat právní předpisy a svůj legální pobyt zde si co nejvíce prodloužit. Nelze zohledňovat pouze jeho pobytovou historii, jelikož by byl schopen se žalovanému hlásit a dále s ním spolupracovat. Dle judikatury je správní orgán povinen zohlednit ostatní specifické okolnosti případu, které vyšly najevo, mj. způsob komunikace se správními orgány. Stěžovatel dále poukázal na smysl čl. 15 preambule přijímací směrnice, která zajištění podmiňuje zásadami nezbytnosti a přiměřenosti. Žalovaný byl povinen vzít v potaz jeho osobní poměry, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností ČR. Pro vyloučení možnosti uložení zvláštních opatření nepostačuje fakt, že cizinec po pravomocném rozhodnutí o vyhoštění nevycestoval. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil výrok I. napadeného rozsudku krajského soudu i rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na svých závěrech a uplatněné námitky označil za nedůvodné. Při posouzení věci postupoval v souladu se zákonem, zjistil skutečný stav věci a dospěl ke správnému závěru, že by zvláštní opatření nebyla dostatečná pro zajištění účasti stěžovatele v řízení o mezinárodní ochraně a jeho dostupnosti pro výkon správního vyhoštění. Dále odkázal na správní spis. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

pokračování

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Předmětem přezkumu krajského soudu bylo rozhodnutí o zajištění stěžovatele podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu jako žadatele o mezinárodní ochranu, a v souvislosti s tím posouzení možnosti uložení zvláštních opatření podle § 47 téhož zákona.

[9] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může žalovaný *v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění [...], nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*

[10] Podle § 47 odst. 2 téhož zákona může žalovaný *rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.* Mezi zvláštní opatření, jejichž uplatnění je třeba zvážit před vydáním rozhodnutí o zajištění podle citovaného ustanovení, patří povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném žalovaným nebo povinnost osobně se hlásit žalovanému ve stanovené době (§ 47 odst. 1 zákona o azylu).

[11] Žalovaný neshledal uplatnění zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu účinným, neboť stěžovatel pobýval na území ČR bez cestovního dokladu, bez jakéhokoliv oprávnění k pobytu a v rozporu s uloženým správním vyhoštěním, čehož si byl vědom. Krom pobytových pravidel nerespektoval ani pravidla zaměstnanosti tím, že vykonával rovněž nelegálně pracovní aktivity. Neuvedl žádné objektivní překážky k vycestování do vlasti, naopak tvrdil, že vycestovat chtěl. Přesto požádal o udělení mezinárodní ochrany, a to nikoliv bezprostředně poté, kdy k tomu měl příležitost, ač mu v tom nic nebránilo, ale teprve po svém zajištění za účelem realizace uloženého správního vyhoštění. Jeho jednání tak svědčí o vědomém nerespektování právních norem a účelovosti, přičemž nelze rozumně předpokládat, že by své jednání náhle změnil a respektoval uložená zvláštní opatření.

[12] Nejvyšší správní soud má za nesporné, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v návaznosti na své zajištění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců. S ohledem na skutková zjištění žalovaného se pak ztotožňuje s názorem krajského soudu i žalovaného, že existují oprávněné důvody se domnívat, že stěžovatel podal tuto žádost pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění.

[13] K vydání rozhodnutí podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je však třeba splnit zákonnou podmínku, že nelze účinně uplatnit zvláštní opatření podle § 47 téhož zákona.

[14] K danému Nejvyšší správní soud uvádí, že volba mírnějších opatření než je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, mezi něž lze řadit zmíněné zvláštní opatření, je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření, a že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení jeho účasti nejen v řízení ve věci mezinárodní ochrany, nýbrž na základě judikatorních závěrů zdejšího soudu rovněž pro případ

výkonu rozhodnutí o vyhoštění, kdyby se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48). Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení či výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření.

[15] Nejvyšší správní soud se v otázce neaplikace zvláštních opatření v případě stěžovatele ztotožňuje se závěry krajského soudu, který přisvědčil závěrům žalovaného. Žalovaný opřel své rozhodnutí o to, že stěžovatel se na území ČR nacházel nelegálně, v této souvislosti zohlednil rovněž skutečnost, jakým způsobem se na území ČR ocitl, tj. že vědomě a bez vážného důvodu nevycestoval na základě uloženého správního vyhoštění. Ve svém rozhodnutí dále zdůraznil, že z jednání stěžovatele a okolností případu je zřejmé, že podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo účelové. Poukázal na účelová tvrzení, kdy stěžovatel neoznačil žádnou překážku, která by mu v návratu do vlasti bránila, tvrdil, že se vrátit chce, ale po svém zajištění za účelem realizace vyhoštění se svému vycestování snažil zabránit požádáním o mezinárodní ochranu.

[16] Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je tak zřejmé, že důvodem, pro který žalovaný dospěl k závěru o neúčinnosti zvláštních opatření, bylo nerespektování právního řádu a účelovost stěžovatelova jednání. Judikatura Nejvyššího správního soudu takové zdůvodnění pro vyloučení uložení zvláštních opatření setrvale aprobuje (viz např. rozsudky ze dne 21. 2. 2019, č. j. 9 Azs 420/2018 - 32, ze dne 27. 2. 2019, č. j. 6 Azs 351/2018 - 32, ze dne 11. 4. 2019, č. j. 7 Azs 41/2019 - 24, atp.). Ani obecné tvrzení stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti o odhodlání spolupracovat se správními orgány nevyvolává v kontextu uvedených zjištění nutnost uložení zvláštních opatření. Za situace, kdy stěžovatel až do svého zajištění žádné kroky k legalizaci svého pobytu nepodnikl a správním orgánům poskytl toliko nezbytnou součinnost, se nelze při ukládání zvláštních opatření spoléhat s důvěrou toliko na jeho tvrzení, že má zájem dodržovat právní předpisy, aby svůj legální pobyt na území ČR prodloužil.

[17] K námitce, že žalovaný, jehož postup aproboval i krajský soud, z velké části vyloučil uložení zvláštních opatření ze stejných důvodů, na jejichž základě vyhodnotil důvod pro samotné zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, je nutno uvést, že takový postup není sám o sobě nezákonný, respektoval-li žalovaný zásadu individualizace (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017, č. j. 8 Azs 114/2017 - 35). Z povahy věci je zřejmé, že tyto důvody se vzájemně prolínají a není možné je zcela oddělit. Žalovanému proto nelze vyčítat, pokud se prolínají rovněž v odůvodnění jeho rozhodnutí. K danému zdejší soud odkazuje na již zmiňovaný rozsudek č. j. 1 Azs 349/2016 - 48, v němž bylo uvedeno „[...] Při posouzení účinnosti zvláštních opatření proto nelze odlišet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložení pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. [...] Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění. Vždy však bude třeba zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince“. Ve světle předestřené má zdejší soud za to, že žalovaný se možností aplikace zvláštních opatření zabýval v komplexním pojetí individuální situace stěžovatele a své závěry dostatečně odůvodnil.

[18] Namítal-li stěžovatel, že žalovaný se měl vypořádat se všemi klíčovými prvky jeho pobytové historie, Nejvyšší správní soud podotýká, že přesně toto žalovaný učinil, přičemž v žalobě ani kasační stížnosti není uvedeno, jaké konkrétní okolnosti měl žalovaný, a tedy i krajský soud, ve věci stěžovatele opomenout. Mířil-li tím stěžovatel opět pouze k tomu, že žalovaný dospěl k závěru o jeho nespolehlivosti výhradně na základě nerespektování uloženého správního vyhoštění, k danému se již Nejvyšší správní soud shora vyjádřil. Námitkou

pokračování

se proto zabýval pouze v její obecnosti a znovu opakuje, že žalovaný se s otázkou neuplatnění zvláštních opatření vypořádal dostatečně a s ohledem na individuální okolnosti případu.

[19] V dalším pak kasační soud odkazuje na rozsudek krajského soudu a rozhodnutí žalovaného, jejichž nosné závěry mají plnou oporu ve správním spisu a právní úpravě.

[20] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[22] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ustanoven zástupcem pro řízení Mgr. Ladislav Bárta. Podle § 35 odst. 10, věty poslední, s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Nejvyšší správní soud přiznal zástupci odměnu za jeden úkon právní služby, kterým je sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za provedení úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele nedoložil, že by byl plátcem daně z přidané hodnoty, celkem mu tedy náleží odměna ve výši 3 400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

[23] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud nepřiznal odměnu za úkon právní služby - další porada s klientem přesahující jednu hodinu [§ 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu]. Zástupce stěžovatele sice doložil konání porady s klientem dne 13. 4. 2020 v délce 70 minut, ale podle názoru Nejvyššího správního soudu nebyl tento úkon v takovém časovém rozsahu účelný a nezbytný. Ustanovený zástupce zastupoval stěžovatele již v řízení o podané žalobě před krajským soudem. Z obsahu kasační stížnosti a jejího doplnění pak vyplývá, že zástupce stěžovatele zde uplatnil argumentaci, která je téměř totožná s argumentací, kterou uvedl už v doplnění žaloby. Rovněž lze poukázat i na to, že skutkový stav projednávané věci je zcela jednoduchý. Obdobně Nejvyšší správní soud postupoval již například v rozsudcích ze dne 27. 2. 2019, č. j. 7 Azs 334/2018 - 34, ze dne 29. 3. 2019, č. j. 9 Azs 446/2018 - 21, ze dne 16. 5. 2019, č. j. 9 Azs 76/2019 - 39, nebo ze dne 22. 8. 2019, č. j. 3 Azs 241/2019 - 48.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu